

Beste vrienden, vrienden van de ChristenUnie,

Het is september. Op deze zaterdag komen ontzettend veel politieke partijen bij elkaar. Het politieke seizoen is van start met weer verkiezingen voor de deur.

En kent u dat, voor u en ik het weten zijn we weer meegesleurd door de waan van de dag: het schoolseizoen begint, en dat betekent dat broodtrommels weer worden gevuld, dat de gymtas weer meegaat. Dat de vergadering van de kerk en het werk weer begint. En tussen al die septemberregenbuien, fietsen we toch weer naar voetbal. Ons leven gaat weer met volle kracht vooruit; ook het politieke werk. Voor mij zijn er weer debatten en deadlines. En ja, ook weer ophef. Daarom is het zo goed dat deze dag er is! En ik ben zo blij dat u – met uw vast en zeker ook volle agenda – er wel voor kiest om hier aanwezig te zijn: dank u wel! En dat niet allemaal omdat het allemaal zo gezellig is, maar omdat ook u keihard nodig bent.

Het is goed dat we hier samen komen. Om stil te staan, om onze blik omhoog te richten, naar Degene van wie we het verwachten. En om elkaar te ontmoeten.

Hoe gaat het met Nederland? Als ik die vraag stel, dan krijg ik meestal het antwoord: “wat is het een zootje daar in Den Haag”. En ik kan het niet ontkennen. Want vrienden, het is wel duidelijk: Nederland is er helemaal klaar mee. Al dat ruzie, het gedoe. Sterker nog, **slechts 4% van de mensen heeft nog vertrouwen in de politiek!** Ons land schreeuwt om betrouwbare politiek, om mensen die niet gaan voor ophef, maar voor opbouwen. Ons land schreeuwt om visie en om daadkracht.

De politieke situatie van dit moment doet me denken aan een wandeling die ik afgelopen zondag maakte langs de Reeuwijkse plassen, waar ik tijdelijk even woon in verband met een verbouwing thuis. Ik liep daar, en zag aan de ene kant een prachtige lucht en kalm water, het was paradijselijk. Maar toen ik me omdraaide, zag ik dreigende wolken. En ik dacht: zal ik doorwandelen, of toch snel naar huis gaan? Wat een metafoor he? Maar weet u wat ik zag terwijl ik dat waarnam? Allemaal andere medewandelaars, zo verzonken in hun mobiel, dat ze geloof ik geen van beide kanten gezien hebben. Dat, vrienden, is de huidige situatie in Den Haag. Mensen zijn bezig met hun eigen bubbel, ze hebben geen oog voor de ander, geen oog voor wat er aan komt. Den Haag is in zichzelf gekeerd. Dit kan zoveel beter

En daarom kiezen wij ervoor om op te staan voor het goede. ChristenUnie kiest ervoor om waakzaam en nuchter te zijn: voorbereid op wat komt, maar met het oog op hoe het kan zijn! Laten we ons blijven richten op het goede!

Opstaan voor het goede, dat is de slogan waar we de campagne mee ingaan.

Maar het is zoveel meer dan een losse kreet!

Sta stil bij het goede

Daarom mijn eerste oproep: sta stil bij waaróm we dit doen.

Het gaat ons niet om peilingen, partijbelang of persoonlijk gewin.
Het gaat ons om iets veel groters.

We zijn geworteld in een traditie die ons telkens oproept om de héle mens te zien. Niet als een anoniem individu, niet als een kiezer, niet als een consument, maar als een beelddrager van zijn Schepper, hoe hij is bedoeld om te leven in verbondenheid.

En soms voel ik me als die kleine jongen uit Johannes 6, met zijn vijf broden en twee vissen. Een partij met een paar zetels. Wat kunnen we nou echt betekenen? En wat die jongen bracht bij de Heer, het lijkt misschien weinig. Maar als de Heer zijn zegen geeft, dan is het genoeg. En zelf als we straks de gedroomde zes, zeven zetels halen! Weet u wat dat verhaal mij leert? Breng wat je hebt bij de Heer. Het lijkt misschien weinig, maar Hij kan het zegenen en vermenigvuldigen tot iets wat wij voor onmogelijk hielden. Dat besef, dat is ons fundament.

Zie het goede

En daarom ook vanuit dat fundament, mijn tweede oproep: zie het goede. En ja, de wereld staat in brand. We zien de verschrikkingen in Oekraïne en Gaza. Dag en nacht, telkens opnieuw, leven mensen daar in angst. En als ik denk aan de bevolking in Gaza, die telkens opnieuw wordt gevraagd te verhuizen, de vrede is daar zover weg. Ik was eind mei in Oekraïne en zag de verse graven, bedekt met vlaggen, en sprak – ik ben zelf moeder van drie – met de Oekraïense moeders, stil van verdriet. Die vrouwen, die hetzelfde hadden meegemaakt. Ze stonden naast elkaar. Tegelijk sprak ik een van hen die hulp en steun voor andere ouders organiseerde en dat ze bij het eerste weekend ook voor het eerst weer blijdschap had gevoeld. Ondanks de haat en de

oorlog en de diepe littekens. Deze vrouwen zijn een voorbeeld voor ons. Het maakte veel indruk, hoe zelfs de vrijwilligers, die zoveel hadden meegemaakt, opstonden voor het goede.

Ons land staat er veel beter voor. We hebben niet de dreiging van oorlog. Het gaat ontzettend goed, we hebben veel welvaart. Maar waarom laten we het dan zo snel ten prooi vallen aan verdeeldheid en haat. Terwijl we zoveel vrijheid en welvaart kennen. Ja, er zijn problemen en stevige ook, en dan mag je ook naar Den Haag kijken. Wat doen we eraan? Nederland is vastgelopen in een stikstofmoeras en zoveel mensen zijn op zoek naar een betaalbare woning. En ja, ook hier zien we de verharding in de samenleving.

Vrienden, ja we merken het slechte op. Maar ik vraag u om het goede te zien dat er al is!

Ik zag het daar in Oekraïne, ik zie het hier in de talloze vrijwilligers die actief zijn, ik zie het bij de mantelzorgers, bij de jeugdleiders in de kerk en in de trainers die belangeloos voetbaltraining geven en door weer en wind op het voetbalveld staan. Ze staan er telkens weer voor al die jonge kinderen, de trainers. Ik zie het als ik laat op kantoor ben en ik zie het als de lichten in de klaslokalen al branden, de juffen en meesters bereiden zich voor en ik zag het van de week toen ik na een debat terugreed naar Gouda met de trein. In het ziekenhuis werd hard gewerkt, en in het verzorgingstehuis. Die mensen staan op voor het goede. Er zijn genoeg mensen die met hart en ziel hun werk doen. Goede vrienden, zullen wij met hen opstaan? Die mensen die er willen zijn voor zoveel anderen Dat is het Nederland waar wij een bondgenoot van willen zijn.

Waarom opstaan?

Waarom moeten we juist nú opstaan? Nou goede mensen omdat **onze politiek geworteld is in waarden die veel dieper gaan dan de waan van de dag**. We staan in een lange, christelijk-sociale traditie. Die traditie begon met mannen als Groen van Prinsterer, die al in de negentiende eeuw streed tegen de grondbeginselen van de Franse Revolutie, vrijheid, gelijkheid en broederschap. Niet omdat hij tegen die waarden was, maar omdat die vrijheid niet geworteld was in het evangelie. Hij liet zien wat er gebeurt als je trouwt met de tijdsgeest. Hij zei: “Men wilde de gevolgen behouden, terwijl men de beginselen verwierp. Zoals men rekt op het genot van water terwijl de bron is dichtgestopt, of op de schaduw van bomen na het doorsnijden van de wortel”. Heeft Nederland niet te vaak haar beginselen verworpen? Luister goed, vandaag de dag zou ik willen zeggen: de ChristenUnie is een beginselpartij! Wij hebben waarden die dieper gaan.

Die traditie werd voortgezet door Syb Talma, een predikant uit de gegoede middenklasse, die de armoede van havenarbeiders zag en de daad bij het woord voegde. Hij had zich kunnen opsluiten in zijn pastorie. Maar hij ging naar buiten. Hij zag de diepe armoede. Hij zag hoe gezinnen kapot gingen aan alcoholverslavingen, hoe vrouwen zich gedwongen voelde om in de prostitutie te gaan. Syb Talma stond op voor het goede. Hij stichtte een woningbouwvereniging, met heel veel arbeiders die op zoek waren naar betaalbare woningen. Hij zag de 'mens als kostbaar goed' en ging de politiek in. Hij legde als minister de basis voor onze verzorgingsstaat. Opstaan voor het goede, betekent stilstaan bij het goede. En dan: Aanpakken!

En meer recent door onze eerste lijsttrekker, Kars Veling. Hij was een man van onderwijs, van democratie en een man van God. Hij sprak in zijn laatste interview in het Nederlands Dagblad de wijze woorden: "Je kunt beter elkaar ontmoeten, voor je elkaar tegenkomt". Kars zag de ander en liet daar iets doorschemeren van Romeinen 12: "Laat die vrede voor zover het van u afhangt, laat het die vrede zijn die u drijft. En dat vrienden, mag ook ons drijven."

Vrienden, aan de vruchten ken je de boom. Als we niet wortelen in die diepe, christelijke visie op mens en samenleving, dan voel je de gevolgen. Dan worden diepe waarden als bloemen op een vaas; ze zien er nog even prachtig uit, ze ruiken nog even lekker, maar zonder wortels gaat het voorbij.

Laat ik dat concreet maken door terug te kijken naar afgelopen week.

Medische ethiek is terug van weggeweest. D66 heeft de afgelopen tijd weer alle kroonjuwelen opgepoetst. Het oprekken van euthanasie, van embryokweek. En komende week bespreken we of toegang tot abortuszorg een mensenrecht moet worden. Zelfbeschikking is de heilige graal, belangrijk voor de autonome mens. Een mensvisie die volledig uitgaat van de autonome mens los van zijn omgeving, los van de intrinsieke waarde van leven en ook van de rafelranden. Alles moet verder worden opgerekt, alles moet losser. Alsof fundamentele waarden niet meer onderdeel mogen zijn van het debat, maar koopwaar zijn. En daar zetten we met volle overtuiging ons verhaal tegenover. Omdat elk leven telt, omdat het geliefd is door de Schepper, en omdat het Zijn beeld in zich draagt. De afgelopen week maakte me bezorgd. Fundamentele wetgeving zoals het toestaan van embryokweek maakt gewoon kans doorgevoerd te worden. Dat betekent dat leven dat alles in zich heeft om uit te groeien tot mens, enkel wordt gekweekt, onderzocht en vervolgens vernietigd. Dat is niet goed voor ons land, het is een verkeerde weg om in te slaan. Maar het is fundamenteel ook niet oké om zo naar het menselijk leven te kijken.

En ja vrienden, dan hoop je natuurlijk wel op bondgenoten in het parlement. Ik hoop van harte dat Bontenbal met het CDA een bondgenoot zal zijn. Dat wist de partij afgelopen week nog niet. De ChristenUnie zal altijd op zoek gaan naar bondgenoten die opstaan voor het ongeboren leven. Dat begint niet bij een compromis, maar dat begint bij beginselen.

Het zal de komende weken vast ook veel gaan over asiel. De ChristenUnie zegt: investeer in een goede asielwet, dan houd je ruimte voor rechtvaardigheid, duidelijkheid en barmhartigheid. Ook in de oude volkswijken waar het kraakt en piept, en waar we soms vergeten zijn wat het betekent als er te snel en te veel nieuwkomers komen. Denk ook aan de arbeidsmigratie, waar het nog steeds te weinig over gaat. En ja, de ChristenUnie wil een gematigde migratie. Maar vluchtelingen opsluiten? Mensen zonder papieren die door hun land van herkomst niet terug kunnen voortaan in de gevangenis stoppen? Daarmee sluit je vooral je eigen hart. Je lost er geen probleem mee op. Je zorgt voor draagvlak door rechtvaardige asielwetten te maken, nooit door mensen in de cel te gooien die er niks aan kunnen doen dat ze illegaal zijn. Opsluiten is geen beleid, het is onfatsoenlijk. Het is een uiting van onvermogen. En laten we wel wezen: de politie zegt nee, de gemeenten zeggen nee. Ze zeggen allemaal: Het is al geprobeerd, het werkt niet. En daarom vraag ik ook vandaag aan mijn christelijke broeders: Sta met ons voor dat stevige asielbeleid. Het moet sneller, het moet beter, en er is te weinig in geïnvesteerd, maar stop met het steunen van de strafbaarstelling van illegaliteit.

De ChristenUnie staat in een lange traditie, waarin gerechtigheid de kern is. Ik sprak er gisteren ook over in de Groenlezing. Juist daarom staan we op als er vreselijk geweld om zich heen grijpt in ons land. Want we zijn allen geschokt van afgelopen zomer, van hoeveel vrouwen er elke keer weer slachtoffer worden van geweld. Dat is een symptoom van een samenleving waarin de waarde van de vrouw niet ten volle wordt erkent. Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat er een campagne nodig is die zegt: wij eisen de nacht op om bewustwording te aan te moedigen. En juist daarom zeggen wij: wij zullen opstaan, niet alleen in wet- en regelgeving, maar ook in het spreken over elkaar en hoe we onze kinderen opvoeden. Want we kunnen naar anderen wijzen, maar we kunnen ook zelf opstaan voor het goede.

En ja, wij staan ook op als er weer wanordelijke wetgeving langskomt die ons in een staatsrechtelijke modderpoel stort. Ook dan zullen wij opstaan voor het goede.

En juist daarom staan wij ook op als partijen als Volt, VVD en GroenLinks-PvdA opnieuw de vrijheid van onderwijs willen inperken en het voor christelijke scholen moeilijker willen maken om hun identiteit te behouden.

Daarmee leggen zij de bijl aan de wortel van de boom, want het is zo belangrijk dat je je kind naar een school kunt sturen waar je leert over je diepste identiteit. En daarom zegt de ChristenUnie: wij willen aan de slag.

Wij willen aanpakken, vereenvoudigen, normeren

Wij is u en ik! Alleen kan ik dit niet. Daarom ben ik zo ontzettend dankbaar voor het verkiezingsprogramma dat er ligt. Het staat er helder en duidelijk: hier gaan we voor.

Vrienden, het is tijd om aan te pakken.

De woningnood is deze tijd een schreeuwend onrecht. Samen met een college stelde ik vragen over een jonge vrouw die in een auto woont met haar baby. Zo diep zijn wij gezakt in ons land, onvoorstelbaar. Daarom pakken we aan: we gaan **100.000 woningen per jaar bouwen**, waarvan minstens twee derde betaalbaar is voor heel gewone gezinnen. Want een dak boven je hoofd is geen extraatje, geen luxe, maar een eerste levensbehoefte. Als je altijd als jongere op de bank slaapt, dan heb je misschien wel een huis, maar geen thuis.

En ja we pakken aan als we grote dreigingen zien zoals in Oekraïne. Vrijheid heeft bescherming nodig. Daarom investeren we fors in defensie; dat is aanpakken.

En we gaan vereenvoudigen.

Mensen lopen vast in de bureaucratie. Het is tijd dat we bondgenoot worden van onze medeburgers, dat we naar onze regels durven kijken. Daarom schaffen we de wirwar van toeslagen af en vervangen die door een eenvoudige, verzilverbare belastingkorting. En zo is **de eerste 30.000 euro die je verdient belastingvrij** en loont meer werken altijd. Want eenvoud is ook rechtvaardigheid.

En als derde speerpunt gaan we voor normeren.

Vrijheid, dat heeft grenzen nodig. Alleen dan is er vrijheid. En daarom voeren wij de maatschappelijke en militaire dienstplicht in, zodat jongeren kunnen bijdragen aan onze samenleving. Ja, dan draag je een jaartje bij, maar wat knapt ons land ervan op, en jijzelf misschien ook wel.

En we normeren de gokindustrie die een verwoestende impact heeft op zoveel levens. We leggen die gokindustrie aan banden en zullen ervoor strijden dat online gokken verboden wordt.

Sommige mensen noemen het betuttelen, maar wij kijken naar slachtoffers. Ik heb gesproken met docenten, met wijkagenten, die mij lieten zien hoeveel gevolgen het normaliseren van drugs heeft op onze samenleving. Jonge levens gaan kapot. Criminaliteit floreert. Dan moet je niet gaan normaliseren, dan moet je gaan normeren. En we normeren door pal te staan voor de **bescherming van het leven**, van het prille tot het allerlaatste moment.

Vrienden, het is tijd om op te staan voor het goede. De tijd van geruzie is ten einde. Nederland snakt ernaar. Het is tijd voor een kantelpunt. Tijd voor een politiek die wil opbouwen. Tijd voor een politiek van wijsheid. Van het midden. Van het kennen van de bron, van de wortels waaruit wij leven.

Daarom roep ik jullie op: zoek de mensen op, in de wijk en op straat. Ontmoet en sta op. Vertel waar wij voor staan, naar welke samenleving wij uitkijken. En daarom vragen wij jullie: Sta op voor het gezin dat geen huis kan vinden; sta op voor de boer die in onzekerheid leeft; sta op voor het ongeboren leven; sta op voor de schepping die zucht; sta op voor onze Joodse gemeenschap die elke dag antisemitische uitingen meemaakt en zich onveilig voelt

We staan niet alleen op voor mensen die we kennen. We denken ook aan die vervolgte christenen in Nigeria. Die elke keer weer in spanning leven of hun kerkdienst wel door zal gaan. We denken ook aan al die mensen die leven in armoede in ongelukkige omstandigheden, zoals in Soedan. En wat is het mooi om te weten dat Pieter en Don de afgelopen jaren al opstonden voor die mensen. Of ze nou zichtbaar waren of niet. Zij stonden op. En wat kijken we ernaar uit om dat met veel meer mensen te kunnen doen, opstaan voor de mensen die we zien. Maar ook voor de mensen die we niet zien.

Beste vrienden van de ChristenUnie, wij plakken niet aan het pluche. Dat is niet wat ons drijft, het zijn onze idealen die ons drijven. Het begint bij een verlangen en hoe je dat zichtbaar kan maken door iets te betekenen voor al die mensen die verwachten dat er in Den Haag voor hen wordt opgestaan. En daarom plakken wij niet aan pluche, maar zijn wij pelgrims van de hoop. Zo gaan wij de campagne in.

En weet u, ons verhaal over opstaan voor het goede is niet voorbehouden aan christenen. Juist niet! Wij zijn een partij van christenen, voor iedereen!

Vertel het aan de mensen om je heen. Sta op voor het goede. Vertel over ons verhaal.

Ik heb jullie allemaal keihard nodig de komende weken. Weet u waarover ik nadacht: als ieder lid vijftig mensen in zijn of haar omgeving overtuigt, dan hebben we 16 zetels in de Tweede Kamer!

De ChristenUnie weet waarvoor zij opstaat! Wij staan op voor het goede. Voor de mensen die dat keihard nodig hebben. We zullen aanpakken. We zullen ons inzetten om te vereenvoudigen, want we hebben te veel gezien hoe mensen in de knel komen. En we zullen ons inzetten om te normeren omdat we weten dat we daarmee zoveel mensen ook juist kunnen redden uit de macht van verslaving.

We zullen opstaan. Opstaan voor het goede. Elke dag opnieuw, in de campagne, maar ook in de tijd die daarna volgt.

Tot slot nog even over die strategische stem? Stemmen op een bepaald persoon, op een bepaalde partij, als een soort nieuwe messias. De afgelopen jaren hebben we dat vaak gezien; een messias die ons land zou moeten redden. Ook de komende verkiezingen zal vast weer dat gevoel ontstaan om strategisch te stemmen. Maar wij weten wel: de Messias staat niet op het stembiljet, die verwachten wij ergens anders. Maar wij zijn wel een partij van verantwoordelijkheid. Het begint niet bij één grote partij, het begint bij mensen die willen dienen en die willen opstaan voor het goede. Mijn oproep is dan ook: stem strategisch, stem ChristenUnie.

Democratie is prachtig omdat je kan stemmen op mensen die jouw diepste overtuiging met zich meedragen. De toekomst kennen we niet maar ik verzeker u wel dat een stem op de ChristenUnie een stem is op heel veel mensen die willen opstaan voor het goede. In de Kamer en op al die plekken waar ze wonen en dienstbaar zijn. Zij staan op voor het goede. En dat doen we allemaal. Niet alleen nu, maar ook de komende vier jaar. En daarom mijn vraag: bid mee, bouw mee en overtuig mensen om je heen dat het anders kan. Zullen wij, samen gedreven door de liefde, goedheid en trouw van onze Heer, zullen wij zo opstaan voor het goede? Staat u ook op?

Dank jullie wel!

#1

Mirjam Bikker

STEM

ChristenUnie

Opstaan voor het goede